

- ❖ دوما بريارا نان و مرنى ددن دادگير، دقى ھندى كو زاگون لى ددن ئەو دلکەفرى
 ھەرەكەت نەكن و ل ھەمبەرى سووچى ھاتىيە كرن سەرت، لى ب چافەكى
 دلپىقەھى ل تەوانبار نىرىنى ژ بىر نەكن. (ف. باگون)
- ❖ دادگەھ بەرتىلخوهر، فەتوا ب گومان، شاھد دەرەو ژ ئىتالكرنا ھەق قازى
 شەرم ناكى. (سەيرانى)
- ❖ ئەز ژ مروشان، نە نرھا زاگونىن قەبوول كرى، ھىزا ئافراندىكەرا وان ژى
 دپرسىم. (سەينت ئەخوپەرى)
- ❖ بىنگەھا كامرانىا مروف د داباشا ماف و دادمەندىي دە بەرھەف دىبە. (پاسكال)
- ❖ ل جەي دادمەندى نەبە ئەخلاق ژى نىنە. (مونتايگن)
- ❖ بىنگەھا سەركەفتان دادمەندىيە. (نزامى)
- ❖ مەزنىتىن ھەوجەھيا مروفاھىي دادمەندىبونى زانىنە. (تريستان بىرنارد)
- ❖ پىشەمىن پەيويرا دادگير پىك ئانىنا دادمەندىيە. (بۇناپارت)
- ❖ مروفى دادمەند بى دراڧ بە ژى ھەردەم ل جەم گەل/ خەلقى يە. (ر. برۇنىنگ)
- ❖ دوما دادمەندى تى پىك ئانىن ل بەندا شاباشى ماين، مەزنىتىن بى
 دادىيە. (چىچەرۇ)
- ❖ مەزنىتىن داخووزيا جقاتى، بەلاڧكرنا وەكھەفيا دادمەندىيە. (گويىسپ گويستى)
- ❖ راستىن واتەيا دادمەندىي رادانا وەكھەفە. (سابىن تاستۇ)
- ❖ مەزنىتىن دەردى جقاتان بى دادىيە. (ف. جىمس)
- ❖ بەس دىندار/ ئۇلدار بوون تىرا ناكە، دقى دادمەند ژى بن. (ھز. عيسا)
- ❖ زاگونىن نقىسى وەكى تەڧنىپىرگانى، فەقىر و زاران دگرن؛ زەنگىن و بەيزان بەرددن/
 ژى دڧرن. (ئاناركاسىس)
- ❖ تەوانى جقاتى نامادە دكە، تەوانبار پىك تىنە. (بۇكل)

- ❖ دادمەندى ۋەكى ستېرا خورال جەيى خۈە دەسەكنە ۋە ھەمى تىشتى مايى ل دۆر
ۋى دزفەرە. (كۆنفوشىۋىس)
- ❖ مىلى ب شوورئ دادمەندى لى ددە چەند ژاربە، بلا ژاربە دىسا ژى
بەيزە. (جۇن ۋىبستەر)
- ❖ دادمەندىا ب چەك، بەدەلا خرابترىن دادمەندىيە. (ئالپان)
- ❖ دادمەندى ژ بۇيى نەحق ۋەكى زلى يە. لەورا ھەر مروڧد چاقى خۈە دە
بى تەوانە. (دانپىل دىڧۇ)
- ❖ خۈەدا، دادمەندىيى يى ھەز ژ ۋى دكە ددى. (ئامەنەمۇپ)
- ❖ بەيلىن بلا دادمەندى جەيى خۈە پەيدا بكە، ھەزكە بلا قىامەت
رابە. (ولىم واتسۇن)
- ❖ دادمەندىا ل گەل شىرىنى ۋ سەرنەرمىي پەيدا نەبە، روومەتا خۈە ۋندا دكە. ئەڧ
ژى قەنجى ب ئاۋايەكى خراب كرنە. (فەنەلۇن)
- ❖ كەسىن دخۈازن ھەمى ئالپىن خەمنۇك ۋ پەھاكەر يىن زاگۇنان بىژن، ۋەكى رابىن
ئەژدەرھايى ھەفت سەر بكوژن لى تىن. (ئەڧلاتۇن)
- ❖ يى ھاتىە ھلاۋىستى دز نىنە، يى ھاتى گرتنە. (م. چىك)
- ❖ يى بى دادىيى دكە ژ يى دكىشە سەڧىلترە. (ئەڧلاتۇن)
- ❖ خەلات ۋ جەزا ھەردەم پىۋىستىن. لەورا ئەڧە ڧىنى ب زۇر تىخن. (گوپت)
- ❖ ل جەيى ملكىيەت نەبە، دادمەندى نابە. (لۇك)
- ❖ ھەكە دادگىر بە دۆزگەر ۋ موحرر ژى شاھد، قە دىيژن ھوكمى ۋى دادگەھى
دادمەند. (زىا پاشا)
- ❖ د ھەر جەزايى ژ بۇ بىبە مىناك تىدە دايبىن دە بى دادىيەكە ڧايدى جڧاتى ۋ زەرەرا
كەسانى تىدە ھەيە. (تاسىتۇس)

- ❖ جەزا لەنگە، لى دوور- نىزىك دگەھە ئارمانجا خوە. (ب. فرانكلين)
- ❖ تەوانەك ھەر تىشتە، دو تەوان/ سووچ تو تىشت. (دەلۆزى)
- ❖ خرابيا يەكەمىن/ پىشەمىن و مەزنىتىن، بى جەزاماينا نەحەقيانە. (ئەفلاتون)
- ❖ دقى جەزا ژ بۇ زارۇكان دەرمانەك بىتە ژمارتن و وسا بىتە دايبىن. (مونتايگن)
- ❖ تو سووچ/ تەوان بى ئامادەبى نەھاتنە كرن. (سپنچا)
- ❖ ل جەم زاگۆنىن مە يىن تەوانباران دئافرىنن، يىن وان جەزا دكن چەند كىمن. (توگەر)
- ❖ دبە جەزا بىتە راكرن، لى سووچ/ تەوان ھەتا داويى د نافا مرؤف دە دمىنە. (ئۇفیدۇس)
- ❖ ب دادگاكرنا تەوانباران، وان قەنج ناكە. (فۇلتايەر)
- ❖ ل وەلاتىن كەسىن ب حەق تىنە مەحكوم كرن، جەبى ھەمى راستان گرتىگەھە. (تۇرىۇ)
- ❖ ھەكە سووچ د سالىن پىشىنىن مرؤفەكى بىن فىركرن، دى بكەفە كەسانيا وى و بمىنە. (ئۇفیدۇس)
- ❖ دقى زاگۆن وەكى جلكان بن، بكىرى كەسىن كو دخوازن بكەفن خزمەتا وان بىن. (كلارىنس دارۇ)
- ❖ ھەكە زاگۆن پارىن ژى نامرن. (شىكسپىر)
- ❖ د زاگۆنان دە تىشتا ئەمى ل سەر برامن، كامە دبىنە خوەپاكىي يان نە يە. (ئەفلاتون)
- ❖ مەزنىتىن ئشكەنجەيا ب زاگۆنى تى كرنى يە. (باكون)
- ❖ ل جەبى زاگۆن قەدىان زولم دەستى دكە. (ولىەم پىت)
- ❖ دەنگى چەكان/ سىلاحان يى زاگۆنان دخەنقىنە. (مونتايگن)

- ❖ دەما مرۇف زانىيە كو ب زاگۇنان فە گرېدايى يە ئازاد بوويە. (ويل دۇرانت)
- ❖ زاگۇننېن مرۇف دەردخن و يېن خوزايى چەند نزيكى ھەقبن ژيان ژى ئەو قاس دى ب زەوق بە. (فۇلتايەر)
- ❖ ھەتا سەرى ژ بۇ نەيى داناندن / ستو نەيى چەماندن، زاگۇننېن باش نكارن حكومەتەكە باش ب دامەزرىنن. (ئەپستۇ)
- ❖ زاگۇننېن باش ژ ئاوايى نقيسينا وجدانى پىك ھاتنە. (جاتيېراند)
- ❖ زاگۇننېن ئەخلاقى نايى پىليكرن / پىپەسكرن، ھەما زوو تۇلا خوە دستينن. (تۇلستۇي)
- ❖ د شەر دە زاگۇن بىدەنگ دىن. (چىچەرۇ)
- ❖ مرۇفى وەلات خلاسكىرى / رزگارگرى، تو زاگۇن پىپەس نەكرينە. (ناپۇليۇن)
- ❖ زىدەھيا زاگۇنا، عوزرا خرابيىن ئەخلاقى تينە پى / چىدكە؛ حال بۇچ زاگۇننېن ھەژمارا وان كيىم، لى پىك نانينا وان خورت بن، نيزاما / سازومانا وى دەولەتتى قاھىمترە. (دېسكارتس)
- ❖ ھەر تىشت دگوهورە، بەس تىشتى نەگوهورە، زاگۇنا گوهورينى يە. (ھەراكليتۇس)
- ❖ گەل بەس دخوازە تابعى زاگۇنان بين، لى مەزن دخوازن كو دەستەسەرى / حاكمى زاگۇنان بين. (ماكيافيل)
- ❖ زاگۇنچىكەرەكى باش، ل جەي جورم جەزاكرنى دى لى بگەرە كو نەھيلە ئەو بىنە كرن. (مۇنتىسكوى)
- ❖ د نافا مرۇفان دە ژ تەكۇشينا بى زاگۇن تىرناكتر تىشتەك نينە. (ئەپستۇ)
- ❖ زاگۇن دانەر، يا پىرى جاران عەبدال / ئەبلەھ، يان ژى كەسپن ژ ترسا وەكھەقىي كەتنە نەحەقىي نە. (مونتاينگن)

- ❖ زاڭون، دەما ئەز ئەبلەھ بەم دەنگ دەرخان، دەما ئەز بەم ل من دحەيتن/
ئازار دکن. (گویت)
- ❖ ھەمى تەوان/ سووچ و خرابى ژ عاجزى تىن، ژ بەر ھندى ژى ھەمى بەس لايقى
دلپىقەھىي نە. (ئا. دى فيگنى)
- ❖ سووچ و جەزا د عەينى زەمان دە بە ھەفرا دزىن. (ھىسيودوس)
- ❖ ھەكە ل ھەمى زاڭونان ھوور بىنيرن/ لىبگەرن، دەم بو پىلى/ بىپەسکرنا وان
نەدما/ نامىنە. (گویت)
- ❖ تىشتىن ژ بو زاڭون نايىنە داناندن، ھەردەم دگوهورن و كىم/ كورت دەمن. تىشتىن ژ
بو زاڭون تىنە داناندن ژى، يىن كو گوهورىنا وان دەمەكى درىژ دگرن. (فارابى)
- ❖ پىشيا كو تەوانباريا خەلق و عالەمى ب دارازىنى/ برىار بدى، دقى مرؤف باش ل
خوە بىنيرە. (مۆلەر)
- ❖ تەوان/ سووچى ژى وەكى زىدەتى/ پوختەيان دەرجە ھەنە. (راسىن)
- ❖ مەزنىترىن تەوان تە ژ بو يا پىويست، ژ بو يا زىدە بدەست خوە خستى تىنە
كرن. (ئەپستۇ)
- ❖ ھەر مرؤفى ب ئاقل، دزانە كو يى عوزرى دخوازە تەوان/ سووچەك
ھەيە. (فیردەوسى)
- ❖ تو تەوانبار د دادگەھا خوە بخوە دە بەرائەت ناکە. (جۇفینالىس)
- ❖ ئەگەر بەنى ئادەم/ كورى مرؤف ژ خوە شەرم كرن زانىبا، نە يىن نەپەنى مايىن، لى
گەلەك تەوانىن ئاشكەرا د ناف عالەمى دە ھاتنە كرن نە دەھاتنە كرن. (لا برؤيەر)
- ❖ سووچى/ تەوانى خوە فەشارتن، تەوانەكى ژ تەوانكرنى مەزنىترە. (مؤلا جامى)
- ❖ د نافبەينا تەوانبارى د دلى خوودە و ل حوزورا يىن دن ھاتىە بەرائەت
كرن و تەوانبارى د حوزورا دادگەھەكى دە ھاتىە بەرائەت كرن گەلەك فەرق
ھەيە. (ھىنرى فيلدىنگ)

- ❖ ھەكە دادگىر بىرارىن درست دابان بەلكى تەوانباران سووچ نەكرىبان. (دۆستويۇسكى)
- ❖ پشتى مە تەوانى كرى گۆتە يەكى، ئەم ژ بىر دكن، لى ئەو ژ بىر ناكە. (نىتۇچ)
- ❖ دەما مرۇقى بىعار بەيز بە، كەسى ب حەق ژى نەحەق دەردخە. (كۆنفوشىيۇس)
- ❖ كەسى تەوان دىبەخشىنە، باش نژادە. لى بەلى يى عوزرى دخوازە باش نژادترە. (ئا. داودەت)
- ❖ كەسىن د ژىھاتنا كرنا تەوانىن مەزن دە نەبن، ژ يىن دن ژى ب ئاسانى گومان/ شوبهە ناكىن. (لا رۇچ)
- ❖ تەوان كۆكا ھەمى كەدەر/ ژانانە. (ئنجىلا شەرىف)
- ❖ ئەم دخوازن تەوانباران دەربىخىن، لى ئەم خوە بىن زەحمەتا لىبوورىنا تەوانان نائىخىن. (لا رۇچ)
- ❖ چ خوەش بەختانى ژ بۇ يىن ژ بۇ دادمەندىي برسى و تىنى بوويىن؛ لەورا ئەو دى بىنە/ وەرن تىركىرن. (ئنجىلا شەرىف)
- ❖ چ خوەش بەختانە ژ بۇ يىن د ئوخرا دادمەندىي دە ئەزا كىشايىن؛ لەورا وەلاتى ئەسمانان بۇ وانە. (ئنجىلا شەرىف)
- ❖ ژ بۇ كو رىيىن دادمەندىي خەلەت بكە، مرۇقى خراب بەرتىلى/ روشوەتى وەردگرە. (تەورات - مەتەلۇگىن سلىمان)
- ❖ وەلات ب دادمەندىي تىنە قاهىم كرىن. (تەورات - م. سلىمان)
- ❖ دنيا ل سەر چار تىشتان راوەستايە: زانىنا زانىاران، دادمەندىيا حوكومداران، پەرەستىشكارىيا قەنجان و ئالىكارىيا كەسىن جۆمەرد. (ھز. ەلى)
- ❖ مەزنىن و پىشەمىن فەسلى بوونا مللەتەكى دادمەندىبونە. (ھز. عومەر)
- ❖ وەلاتەكى بى دادمەندى وەكى دنيايەكە بى تافە. (م. ەرىب)

- ❖ دەما تول دىيىڭىز مەھكەمى، مەرى ۋى ۋ دۇزەخى بىرسە. (م. چىن)
- ❖ دىڭى ھەستە ھەق و دادمەندىڭىز كەسان دەستىڭىز بىكە. (ب. پاسكال)
- ❖ يىڭىز تەوان كار دكە ئەوۋە يىڭىز دكە. (بىناڭ)
- ❖ خۇفا دادمەندىڭىز دەستىڭىز ب ئاقلېبونىڭىز يە. (م. فرانسىز)
- ❖ سووچىڭىز بىڭىز زاڭون نىنە. ھەتا زاڭون نەبە جەزا نايىتە دان. (م. فرانسىز)
- ❖ دادمەندىڭىز خوەدا ۋى، مەرۇفان ۋى مەمنون دكە. (م. ھىندى)
- ❖ يىڭىز تەوانبارىڭىز ھىس نەكە، ترسىڭىز ۋى ھىس ناكە. (م. ئىنگلىز)
- ❖ دەما چەك دناخقن، زاڭون بىدەنگ دىن. (م. ئىسپانىيۇل)
- ❖ زاڭون گرامىيا كەسان ناگرە. (م. ژاپۇنى)
- ❖ دادمەندىڭىز گىرۇبۇۋىيى، بىڭىز دادىڭىز تىنە. (م. ماجار)
- ❖ ل جەڭ دادمەندىڭىز ھەوجەيى سلاڭىڭىز نىنە. (م. ترك)
- ❖ دادمەندىڭىز و زولوم ب ھەفرا نابن. (م. ترك)
- ❖ دەولەتتا جە نەدە خۇڧىڭىز/ ترسىڭىز، زاڭون تو جار گرامىيا ھەق كرىن نابىن. (سۇڧۇكلىڭىز)
- ❖ دادمەندىڭىز خوەپاكىيا كو ھەڧى ھەر كەسىڭىز ددەيىڭىز، يە. (ئەپستۇ)
- ❖ ۋ بۇ مەرۇڧىڭىز ھەز ۋ عەدالەتتە دكە ھەر جە ب ئەولەيە. (ئەپىكتاتۇس)
- ❖ چاڧچكىسىڭىز ۋ ھۆلىڭىز پاكىن، تىشتەكى ل دۋى دادمەندىڭىز بگرە نامىنە. (گوپت)
- ❖ يىڭىز ۋار ھەردەم دادمەندىڭىز و ھەككەڧىڭىز دخوازە، لى بەلىڭىز ئەڧە د خەما/ گوھلىڭىز نا يىڭىز بەيىز دە نىنە. (ئەپستۇ)
- ❖ ھەكە شانسىڭىز بەختىيارىڭىز نەبا، گەلۇ دىڭىز ھالىڭىز/ رەوشا دادمەندىڭىز چاوا با. (ئا. كامۇس)

- ❖ سووچ بەس يى ئالييهكى با، شەران ھندە دريژ دەم دەوام نەدكرن. (لا رۆچ)
- ❖ بى دادى تاليتىي ددە بريارى، گيرۇكرن ژى بى تاميى ددەتى. (ف. باكۇن)
- ❖ دادمەنديا بى ھەد، بى داديا بى ھەدە. (چيچەرۇ)
- ❖ زاگۇن، سازومان و ئەولەھى سى رەگەزىن بنگەھين يىن پىفانا وەسفين دوگەلانن. (مۇنتىسكوى)
- ❖ مرۇقى باش نژاد/ ب عەسل ماف و دادمەندىي د سەر ھەر تىشتى رە دگرە. (كۇنفوشىيۇس)
- ❖ مافى يى دى ژى ھەيە. (شيلەر)
- ❖ ل جەي دادمەندى نەيى ژيان بى نرخە. (ئ. كۇنت)
- ❖ گرینگىرتىن رەگەزا دادمەندىي، تەجاوز نەكرنا مافى يىن دنە. (وينزل كوينتز)
- ❖ د شەر دە ژى دادمەند بە. (ج. كۆھلەر)
- ❖ ھەكە بى سووچ بى ژ كەسى ناترسى. (ئە. لاسكەر)
- ❖ دادمەندىي ھەوجەيى ب شاباش/ خەلات نينە. (م. مايتەرلينك)
- ❖ مرۇقى دادمەند زەرەرى نادەتە كەسى، ل ھەمبەرى كەسى كىندارىي ناكە، ژ بەر ھندى كامرانە. (ھ. مۇنگەر)
- ❖ موكمەلتىن خوھپاكى دادمەندبوونە. (س. تاستۇ)
- ❖ ھەتا دلنەرم نەبىن، ئەم نكارن دادمەند بىن. (چارلس مونتيلامبىرت)
- ❖ يا رىيا كامرانىي ژ بۇ مرۇفان قەدكە دادمەندىيە. (پلاتۇن)
- ❖ مەزنىرتىن بى دادى، دادمەند نەبوون لى وسا خويابوونە. (پلاتۇن)
- ❖ دادمەندىي بىي ل ھىقىيا خەلات بەيىنى بىنە جە. (سۇلۇن)
- ❖ دادمەندى ژ ھنگىفين شرىنتر، ژ روون نەرمتر ژ عترى بىنخوشتەرە. (جىيۇفانى)

- ❖ بى دادى بهيترين مروفتان ژى شەوقى خرابيى دكە. (وليه م وارنەر)
- ❖ كەسى خوەپەرەست نەبە، روژى چەند جارەكان دەنگى دادمەنديى
دبەه. (جوون واتسون)
- ❖ دەما دادمەنديى پىك تىنى باش برامە. (م. ئالمان)
- ❖ دادمەنديبون د خوەزايە مروفت دە هەيه. (م. چين)
- ❖ يا دخوازي نە، يا ب داد بکە. (م. ئيران)
- ❖ واتەيا دادمەنديى؛ تشتا تو نەخوازي كەس ل گەل تە بکە، تو نەخوازي ل كەسەكى
دن بکييه. (م. ئيران)

دار - دارستان

- ❖ ههكه دارهك چيروكا زيانا خوه بنقيسه، ژ ديروكا نژادهكي فهرتر نابه. (خهليل جبران)
- ❖ يي دارهكي بچينه، باوهريا خوه ب نهمرني تينه. (م. چين)
- ❖ فيقيي داري يي تي خوارن، بده سهدهقا وي داري. (هز. موحه مهه)
- ❖ ژ دارا باش، چه قين ب شانس دهردهفن. (مه فلانا)
- ❖ داري ن مهزن ژ سيي پيغه كي ري تشتهكي نايين. (ج. هيربهرت)
- ❖ دارهك، ژ ميرئ ل تهختي دروونه و جلين دور بهردكه ئه سيلتره. (لا روج)
- ❖ تو كهس بهران نافيزه دارا بي بهر/ بي فيقي. (ش. ساعدي)
- ❖ دارين دهرنگ چيدبن، يين چيترين فيقي ددين. (مولهر)
- ❖ دار چهند زيده بهلگان بدن/ ب بهلگ بكهفن، ئه و قاس كي متر فيقي ددين. (م. عهره ب)
- ❖ ژ بني ب داري فه دجن، نه ژ سهري. (م. هين)
- ❖ تليا خوه نه ئيخنه ناف داري و قهليكي داري/ وي. (م. فرانسيز)
- ❖ دار چاوا به فيقيي وي زي وسانه. (م. هندي)
- ❖ دار چهند بلند ببه ناگهه ئه سمان. (م. ترك)